

Nieuwsbrief, november 2024

Verslag van de Schouw - Jaar van extremen

Een kletsnat voorjaar gevolgd door een hete en droge periode. Voor veel bomen was dat schrikken. Maar door de goede zorgen van de gemeente is het algehele beeld van Het Plantsoen goed. Dit bleek uit de Jaarlijkse schouw Het Plantsoen op 21 augustus 2024. Het afgelopen jaar hebben de bomen extra voeding (mangaan) en hele tankwagens met water, en vooral ook aandacht gekregen. De meeste bomen staan er prachtig bij, al gaat de gemeente nog een extra ronde met voeding (mangaan) maken.

Kale stam is niet natuurlijk

We lopen de gebruikelijke route vanaf de fontein richting volière en natuurlijk valt als eerste de geweldige 'gewone' vleugelnoot op (*Pterocarya fraxinifolia*). Deze is twee jaar geleden gesnoeid en zal in 2025 weer aan de beurt zijn. Dit gebeurt om te voorkomen dat takken die in de breedte groeien te zwaar worden en afbreken. Overigens, als je bomen hun gang laat gaan, groeien er gewoon takken vanaf dichtbij de grond. Wij kennen vooral bomen met eerst een stuk kale stam. Ze worden gesnoeid vanwege de veiligheid, ruimte en dergelijke. Maar het is dus niet natuurlijk.

Japanse sierkers

Snoeien in de zomer

Bij de brug zien we bij het trafohuisje een totaal verruïneerde Japanse sierkers (*Prunus serrulata*). Die gaat weg. Aan de overkant staat nog een prunus met geelgroene bladeren, terwijl ze donkergroen horen te zijn. Dit duidt op mangaangebrek en hoewel ze dat afgelopen jaar hebben gehad, krijgt een aantal bomen dit jaar nóg een shot. Onderaan groeit een dikke tak die een scherpe hoek met de stam maakt, een zogeheten plakoksel. Dat is altijd een zwakke plek met het risico op breuk. Die tak gaat er nog af. Paul: 'Dit soort ingrepen kun je het beste in de zomer doen, want dan zit er nog groeikracht in de boom en herstelt hij zich makkelijker.'

Beuken houden niet van felle zon

Iets verderop staat een jonge beuk (*Fagus sylvatica*) met takken die zo laag zitten dat hun bladeren de stam mooi in de schaduw houden. Ben wijst erop: 'Beuken houden niet van felle zon op hun stam.' De Oxfordboom (haagbeuk, *Carpinus betulus*) in het gras langs het water heeft het nog steeds zwaar. Hij is in 2022 geschonken door de stad Oxford en is geplant in een extra groot gat met beukenmest en speciale schimmels. Maar er moet wat bij, al was het maar om de eer van Leiden tegenover Oxford te redden.

Veel walnoten

We lopen richting straatkant naar de ruwe iep (*Ulmus glabra*). Zoals we vorig jaar al begrepen, is hij niet ziek, maar heeft wel een zwam. Net als de vleugelnoot staat hij op de gemeentelijke lijst van risicobomen. Hij wordt ieder jaar gecontroleerd en waar nodig gesnoeid. Aan de straatkant staat een mooie walnoot (*Juglans regia*), waar al aardig wat vruchten in hangen en vlak daarbij een tamme kastanje (*Castanea sativa*) die ook vol hangt.

Ginkgo in blessuretijd

Terug langs het water richting fietspad voor ons jaarlijkse bezoek aan de Ginkgo biloba, die in blessuretijd leeft. Hij is wederom prachtig uitgelopen. Toch is hij ten dode opgeschreven. Hij groeit maar aan één kant en als Paul er met zijn vuist op slaat, klinkt het overal dof. Het grootste deel van de stam is van binnen rot. Maar zolang de boom geen gevaar vormt, mag hij blijven. De vaantjesboom of zakdoekjesboom (*Davidia involucrata*) heeft duidelijk last van het weer. Trekt wel weer bij. Aan de waterkant zien we naast de mooie moerascipres (*Taxodium dystichum*) een wat zielige treurbeuk. Die zou eigenlijk weg moeten; dan krijgt de moerascipres meer ruimte om ook naar links te groeien.

Beuken leven van beukenblad

De eerste beuk aan de rand van het donkere deel ziet er niet zo goed uit. Bovenin de kroon is hij dun en er zitten hier en daar dooie takken. Hopelijk komt het met extra voeding en wat snoeiwerk weer goed. Overigens leven beuken van beukenblad. Dat moet je in de herfst dus gewoon laten liggen. We lopen verder richting en sluiten af met uitzicht op de oudste populier van Leiden. In dit geval de Canadese (*Populus × canadensis*) aan de waterkant. Die houdt het wel vol en dat hopen we natuurlijk van zoveel mogelijk bomen in ons prachtige Plantsoen!

Weten welke bomen je in Het Plantsoen tegenkomt?

Kijk op openbomenkaart.org.
Even naar beneden scrollen en klikken
op de foto boven 'Plantsoen Leiden'.

De volière heeft altijd veel bekijks

Sinds de 19e eeuw staat er al een volière in Het Plantsoen. Vrijwel iedereen die er langsloopt, blijft even kijken. De kooi wordt voor het grootste deel bewoond door afgestane vogeltjes; enkele zijn ter plekke uit het ei gekropen. De volière wordt verzorgd door de mensen van de Kinderboerderij in de Merenwijk.

Oorspronkelijke volière
(Rond 1900)

De nieuwe volière
(1939)

Oudere bezoekers herinneren zich nog wel de beo's. Die werden te vaak gestolen dus daar heeft men verder van afgezien. Helaas vinden er ook nu nogal eens vernielingen plaats of 'bevrijdingsacties'. Voor ontsnapte vogeltjes betekenen die laatste een wisse dood, want ze zijn totaal niet gewend om in vrijheid te leven. Inmiddels hangen er camera's om de boel in de gaten te houden.

De oorspronkelijke volière is in 1939 vervangen door een nieuwe die meer bescherming biedt tegen kou, vocht en tocht. Het was een project voor werkloze jongeren. Achterop het gebouwtje hangen borden met meer informatie.

**BEL BIJ ONRAAD OF VOOR INFORMATIE
DE WERKTELEFOON VAN DE DIERENVERZORGERS:**

06 31 695 867

Wijnactie!

koop wijn bij **Henri Bloem Levendaal**,
die onze vereniging sponsort!

Aaf Verkade - Adviseur Stadsgrachten

We hebben voor onze ALV 2025 Adviseur Stadsgrachten AafVerkade bereid gevonden om op onze vergadering te vertellen over haar activiteiten.

Wie haar kent, weet dat zij dat heel instructief en met veel humor doet. Voor wie haar nog niet kent: zij is de initiatiefneemster van 'Onder water in Leiden' (<https://onderwaterinleiden.nl/>) en waakt daarmee over de kwaliteit van het onderwaterleven in de Leidse grachten. Daar duikt ze dan ook regelmatig in onder en weet er zeer boeiend over te vertellen. Een extra reden om op 20 maart naar de ALV te komen!

Algemene Leden Vergadering

Zet vast in uw agenda – een aparte uitnodiging volgt nog.
De Algemene Leden Vergadering staat gepland op
donderdag 20 maart 2025

Locatie:

Wijnkoperij Bloem op Levendaal 96-98

